

IZVEŠTAJ IZ MAĐARSKE

Do sada sam samo slušala od drugih kako je kad se čeka satima na granici. Krenuli smo, kao i uvek za Mađarsku, u šest sati ujutru. Našu granicu smo prešli vrlo brzo, nije bilo autobusa pre nas. Ali rano smo se radovali, jer kad smo se približili mađarskoj granici, videli smo mnogo autobusa. Kasnije smo prebrojali, devet ispred nas. Prošetala sam napred, do carinika i pitala ga za koliko vremena procenjuje da ćemo stići na red, da javimo vodičima na Balaton. Rekao je 45 minuta do sat, zavisi kakvi su autobusi. Neko vreme se činilo da će sve biti brzo, ali u jednom makedonskom busu je graničarski pas pronašao gomilu droge u dečjem, plišanom medi. Ceganje mede, privođenje, potom skoro sat odsustva svakog carinika od autobusa. Verovatno su proslavljali zaplenu. Formalnosti završene, promena novca u menjačnici i tačno u 11.00 sati nastavismo put prema našem odredištu.

Vozili smo se auto putem prema Budimpešti, pa na M-0, pa M-7, da bismo posle pola tri stigli u Balatonfüred. To je grad na severnoj obali jezera. Treći po veličini grad na jezeru, nakon Šiofoka na južnoj obali i Keszthelya na zapadnoj obali. Srećom, Balatonfüred je barokna elegancija i tradicionalni stari grad i uspeo je kao takav da ostane, da ne postane previše komercijalizovan. Zbog prelepog starog grada, na nekoliko minuta od obale jezera, ova oblast je verovatno jedan od najlepših centara duž obale Balatona. Zahvaljujući prelepom šetalištu, drvoredima pored puteva i prekrasnim pogledom na Tihany poluostrvo, ovaj grad se čini najboljim na obali. Postoji nekoliko spomenika, uređen izvor mineralne vode, mala marina sa brodićima i jedrilicama, lep park. Prošetali smo se, pozdravili sa Ritom i Belom, pročitali nešto iz Vodiča, koji nam je doneo Bela. Pozdravili devojčicu koja je pevala na bini. Nastavili smo vožnju busom, desetak minuta, do Tihanya.

Balatonfüred

Tihany

Tihany je selo na severnoj obali Balatona na istoimenom poluostrvu. Celo poluostrvo je istorijska oblast. Centar okruga je benediktinski Tihany Manastir, koja je osnovao 1055. AD Andras (Andrej) Ja, koji je sahranjen u kripti. Osnivačka povelja ovoj opatiji je prvi postojeći zapis o mađarskom jeziku, sačuvan u Pannonhalma benediktinski Archabbei. Sama crkva je obnovljena u baroknom stilu 1754., još uvek funkcioniše i u opatiji je popularna turistička atrakcija, zbog svog istorijskog i umetničkog značaja. Ona takođe ima najbolji pogled na jezero Balaton. Crkva poseduje ikone o istoriji Habsburške; Lorraine poslednji car Austrije, Čarls je bio kratko zatvorenik ovde nakon njegovog drugog pokušaja da povрати presto Mađarske. Tihany je poznat po ehu, od 18. veka. Postoje pesme napisane za ovaj eho. Eho je

vremenom oslabio, zbog promena u pejzažu. Stanovnici Tihanya imaju najveći prihod po glavi stanovnika, a selo ima najviše cene nekretnina u celoj Mađarskoj. Iako je bila predviđena zajednička planinarska tura, većina je požurila prema centru, prema restoranima, jer smo autobus parkirali blizu unutrašnjeg jezera, kod Kuće Lavande. Samo nas je četvoro prošlo na planinarsku turu, na naše zadovoljstvo, oko 4km, do vidikovca iznad kamenih ostataka Zlatnog grada, pored kamene pečurke, kao i prolazne pećine. I mi smo stigli da obiđemo centar, ali nismo imali vremena za restorane. Krenuli smo za Keszthely sa pola sata zakašnjenja, jer nam se jedan drugar malo pogubio.

Keszthely

Keszthelzi hegység (planinski deo)

Pred kapiju kolegijuma u Keszthelyu, stigli smo taman kad se oglasila sirena u busu da moramo stati zbog pauze. Bilo je osam sati uveče. Brzo smo se smestili po sobama, po četvoro u šestokrevetnim sobama, samo je u jednoj bilo 5 muškaraca. Vozač je dobio poseban smeštaj, da se dobro odmori. Nekolicina je bila raspoložena da izađe do grada, da nešto pojedju i da se prošetaju. Sledeće jutro osvanulo je sivo, padala je slaba kiša. Većini je to bilo dovoljno da odustane od planinarske ture, da se opredeli za odlazak u Heviz, ili ostanu da se upozna sa lepotama grada. Autobusom smo prevezli zainteresovane do centra (i lokalne autobuske stanice), a mi smo sa našim vodičima nastavilo desetak km do starta naše ture. Dok smo izašli iz busa i otvorili kišobrane, kiša je prestala da pada. Bilo je još neko vreme oblačno, ali posle dva, tri sata, probilo se sunce. Naravno da smo bili zadovoljni, jer kiše nije bilo previše, pa nije bilo ni blata, osim na retkim mestima. Išli smo preko vrha Búdös kút (438m) do i na nekoliko vidikovaca (uvek se u daljini videlo neko naselje i Balaton). Bilo je nekoliko informativnih tabli, o biljnom i životinjskom svetu toga kraja, kao i nekoliko odmorišta, drvenih kućica, sa stolovima i klupama.

Kretali smo se markiranim stazama i prešli ukupno 18km, sa visinskom razlikom oko 500m. U grad smo se vratili busom, koji nas je čekao na ugovorenom mestu, a svratili smo i u Lidl, koji je bio pored puta, na ulazu u grad. Po povratku u internat, tuširanju i presvlačenju, pošli smo u razgledanje Keszthelya, njegovog centra, kao i do obale Balatona, gde je bila živa muzika, kao i prvomajski vašar. Sretali smo i ostale, koji su obilazili muzeje, ili bili u Hevizu. Svi smo bili srećni što smo dobro proveli dan.

Nedelja je bila predviđena za posetu jednom od tri budistička hrama u Mađarskoj, u Zalaszanto. Bila je to pešačka tura od 5km, sa visinskom razlikom 200m, jer, kao većina hramova, i ovaj je sagrađen na uzvišenju van grada. **Budistička Stupa** stoji na brdu Zalaszanto, 316m visokom, sa pogledom na jezero Balaton. To je najveća Stupa u Evropi i 30m je visoka i 24m široka. Stupa sadrži učenja i mošti Bude. Statua Bude je nastala u Južnoj Koreji. Stupa simbolizuje um Bude i hisvisdom, saosećanja i ljubav prema svim narodima. Takođe simbolizuje mir, blaženstvo i prosvetljenje. Tenzin Giatso, Njegova Svetost 14 Dalaj Lama, osvetio je Stupu 17. juna 1993. godine sa velikom radošću. Ovaj spomenik je podignut na inicijativu korejskog budističkog monaha, poštovanog Bob Jon Vena. Bob Džon je predsednik budističke Stupa fondacije u Mađarskoj. Tibetanski monasi pružili su ogromnu pomoć i podršku u realizaciji ovog projekta. Pri povratku u mesto, prošli smo pored starinskog mlina i neki su platili ulaz, da bi videli kako je to nekada funkcionisalo. Odlučili smo da posetimo Heviz, da ga vidimo i mi koji smo prethodni dan bili zauzeti nekim drugim programima, ali smo imali oko sat vremena, jer smo već mislili na povratak, granicu, putovanje kući. Heviz je jedna od najlepše uređenih banja u Mađarskoj, prepuna je cveća, a sada i vašarskih štandova, langoša, kobasica, kolenica, sladoleda.

Budistička stupa

Velence

Sledeća pauza je bila predviđena na obali jezera Velence, u istoimenom turističkom mestu. Bilo je dosta hladno i duvao je vetar, ali trafikice sa hranom su radile. Radio je i takozvani ringišpil u jezeru, po kome se u krug voze hvataljke, za koje se hvataju hrabri sa daskama za skijanje, i tako se skijaju u krug, u krug. Velence je treće po veličini jezero u Mađarskoj. Poznato je kao stanište velikog broja ptica na zapadnoj, kao i uređenom turističkom letovalištu na istočnom kraju (spa, plaže, restorani, biciklističke staze). Na granicu smo stigli pre 18.00 sati, bili smo drugi, tako da smo brzo prošli formalnosti. Buca je uspeo da se dogovori sa vodičima iz busa ispred nas (bio je beogradski) da povezu Nadu, Beograđanku, da ne mora da putuje preko Novog Sada kući. Stigli smo u Novi Sad nešto posle 20 sati, tako da su svi na vreme stigli kući, ili na svoj prevoz za dalje. I ovog puta smo se pozdravili, uz ono: do viđenja dogodine, do nekog drugog planinarskog mesta i grada u Mađarskoj. Sa Ritom i Belom.

tekst i fotografije: Magdalena Seleši, vodič PSS mb.461

